

UZASADNIENIE

K. B., działając w imieniu małoletnich dzieci O. T. i L. T. wystąpiła z pozwem o zasądzenie od pozwanego P. T. na rzecz małoletniego O. T. alimentów w kwocie po 700 zł miesięcznie oraz na rzecz małoletniej L. T. alimentów w kwocie po 650 zł miesięcznie. Wniosła także o zabezpieczenie powództwa poprzez zobowiązanie pozwanego P. T. dołożenia na rzecz małoletniej powódki kwoty po 450 zł miesięcznie i na rzecz małoletniego powoda kwoty po 500 zł miesięcznie do czasu zakończenia postępowania w sprawie.

Uzasadniając wniosek podała, że pozwany jest ojcem małoletnich powodów. L. T., ur. (...) i O. T., ur. (...) mieszkają wraz z matką i ich babcią H. W. (1) w O.. Miesięczny koszt utrzymania mieszkania, jaki ponosi matka powodów, wynosi 300 zł. Pozostałą kwotę pokrywa H. W. (1). K. B. podała, że spłaca połowę kredytu zaciągniętego na zakup mieszkania - miesięczna rata wynosi 357 zł.

Jak wskazała matka małoletnich aktualnie nie pracuje, gdyż sprawuje opiekę nad córką, a poza tym ciężko jej znaleźć pracę. Przed jej narodzinami pracowała w firmie (...) na stanowisku specjalisty ds. turystyki, jednakże w wyniku redukcji etatu w dniu 30 kwietnia 2015 r. pracodawca wypowiedział jej umowę o pracę. Obecnie jest zarejestrowana jako osoba bezrobotna, bez prawa do zasiłku w Miejskim Urzędzie Pracy w O.. Podała, że P. T. ma stałe zatrudnienie i otrzymuje wynagrodzenie w wysokości ok. 3.386,60 zł. Podniosła, że ojciec dzieci nie przekazuje regularnie świadczeń pieniężnych na ich rzecz, w związku z czym to matka musi ponosić w większości koszty ich utrzymania.

Miesięczny koszt utrzymania małoletniej L., według K. B., wynosi 1300 zł. Kwota ta obejmuje m.in. koszty wyżywienia, pampersów, lekarstw, środków higienicznych, odzieży, zabawek, rozrywki. Z kolei miesięczny koszt utrzymania małoletniego O. wynosi, według niej, ok. 1370 zł. Na tą kwotę składają się wydatki na: obiady w szkole, treningi w szkółce piłkarskiej, wyżywienie, koszty związane ze szkołą, wyprawkę szkolną, środki higieniczne, lekarstwa, paliwo, odzież, zabawki, czynsz, media. Ponadto matka małoletnich wskazała, że poniosła wydatki na urządzenie pokoju w wysokości 2000 zł oraz na jego wyposażenie - 1000 zł.

Pozwany P. T. złożył odpowiedź na pozew, w której wniósł o oddalenie powództwa w stosunku do małoletniej L. T. ponad kwotę 250 zł oraz w stosunku do małoletniego O. T. ponad kwotę 250 zł. Ponadto wniósł o zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz o oddalenie wniosku o zabezpieczenia.

Argumentując swoje stanowisko podał, że kwestionuje wskazaną przez matkę małoletnich kwotę kosztów ich utrzymania oraz fakt, że matka małoletnich w przeważającym stopniu zajmuje się dziećmi. Od dnia wyprowadzenia się jej z dziećmi do O. pozwany przekazuje co miesiąc kwotę 500 zł i w jego ocenie jest to kwota aż nadto zaspokajająca usprawiedliwione potrzeby małoletnich, których koszt powinien ponosić pozwany. Podkreślił, że przedstawicielka ustawowa wskazała wydatki, które z pewnością nie dotyczą małoletnich – np. na zakup gazet, odżywek czy opłat za dwa telefony komórkowe; niezrozumiałe dla niego jest także ujęcie w kosztach wydatków na paliwo, skoro przedstawicielka ustawowa nie ma samochodu, jak również kosztów pampersów, skoro córka nie używa ich od wielu miesięcy. Dodatkowo podniósł, że małoletni mają wspólny pokój, a większość wyposażenia matka zabrała wyprowadzając się ze wspólnego domu, więc uwzględnienie kwoty o 2000 zł na wyposażenie jest nieuzasadnione. Pozwany podał, że co drugi dzień w tygodniu i co drugi cały weekend małoletni spędzają czas u ojca i to on wówczas ponosi koszty ich utrzymania.

Postanowieniem z dnia 22 listopada 2016 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie udzielił zabezpieczenia poprzez zobowiązanie pozwanego P. T. dołożenia na utrzymanie małoletnich O. T. i L. T. kwot po 300 zł miesięcznie na każdego z małoletnich, łącznie 600 zł miesięcznie, płatnych z góry do 10-go dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w płatności każdej z rat do rąk matki małoletnich K. B., do czasu merytorycznego zakończenia sprawy, poczynając od 30 września 2016 r.

W toku postępowania pozwany podał, że może płacić alimenty w kwocie 350 zł miesięcznie na rzecz O. T. i w kwocie 300 zł miesięcznie na rzecz L. T. (k.123).

Sąd ustalił, co następuje:

Małoletni O. T., ur. (...) oraz małoletnia L. T., ur. (...) są dziećmi pochodzącymi z nieformalnego związku (...). Początkowo strony mieszkały w domu rodziców pozwanego, w zaadaptowanym na mieszkanie poddaszu. Pozwany pracował i zajmował się wydatkami rodziny. K. B. po urlopie macierzyńskim nie podjęła pracy; z dniem 30 kwietnia 2015 r. upłynął okres wypowiedzenia umowy o pracę z powodu redukcji etatu. Matka małoletnich odwoziła syna do i ze szkoły, zajmowała się wszystkimi pracami domowymi. Wskutek narastających nieporozumień rozstała się z pozwanym.

Od 29 sierpnia 2016 r. małoletni mieszkają z matką w O. w mieszkaniu ich babci – H. W. (1), która otrzymuje świadczenie emerytalne w kwocie ok. 1100 zł. K. B. opłaca czynsz w kwocie 300 zł miesięcznie, resztę opłat ponosi jej matka. Matka małoletnich zajmuje z dziećmi jeden pokój w mieszkaniu matki, ale złożyła także w Urzędzie Miasta wniosek o przydział mieszkania komunalnego. Do listopada 2016 r. spłacany był kredyt na wykupienie mieszkania w O.; kredytobiorcami byli H. W. (1), K. B. i pozwany.

(dowód: odpisy zupełne aktów urodzenia małoletnich k. 18 i 19, zeznania świadka H. W., przesłuchanie stron k. 124-125)

O. T. ma dziewięć lat i jest uczniem trzeciej klasy Szkoły Podstawowej nr (...) w O.. W szkole korzysta ze stołówki, a koszt obiadów wynosi obecnie ok. 40 zł miesięcznie. Matka małoletniego musiała także zakupić kamizelkę za 50 zł, nie ponosiła kosztów zakupu książek.

Od listopada 2016 r. małoletni nie chodzi już na zajęcia w szkółce piłkarskiej. Chłopiec jest pod opieką poradni wad postawy, z uwagi na wystającą łopatkę. Jest dzieckiem zdrowym. Małoletni nie uczęszcza na żadne zajęcia dodatkowe.

L. T. ma obecnie trzy lata i jest pod opieką swojej matki. Nie uczęszcza do przedszkola. Nadal korzysta z pieluch zakładanych na noc. Jest dzieckiem zdrowym, okresowo chorującym na infekcje dróg oddechowych.

(dowód: faktura VAT k. 9-13, wydruki sms i zdjęcia k.109-119, przesłuchanie świadka H. W. (1) k.121, przesłuchanie K. B. k. 124-125)

K. B. od maja 2015 r. pozostawała bez zatrudnienia, po tym jak rozwiązano z nią umowę o pracę w firmie (...), gdzie zatrudniona była na stanowisku specjalisty ds. turystyki. Aktualnie – od 29 sierpnia 2016 r. - jest zarejestrowana się w Miejskim Urzędzie Pracy w O. jako osoba bezrobotna. Korzysta z pomocy społecznej oraz otrzymuje świadczenie wychowawcze na dwoje dzieci z Programu 500 +.

Matka powodów ma możliwość rozpoczęcia od dnia 1 marca 2017 r. stażu w Caritas w O. na stanowisku pracownika biurowego, na podstawie skierowania z Urzędu Pracy.

(dowód: wypowiedzenie umowy o pracę k.14-15, zaświadczenie z Miejskiego Urzędu Pracy w O. k. 17, potwierdzenie przelewu k. 21-24, potwierdzenie wpłaty k.25, wyciąg z rachunku k. 194-207, przesłuchanie stron k. 210)

P. T. mieszka w B.. Prowadzi samodzielne gospodarstwo domowe. Ponosi znaczne koszty zużycia energii z uwagi na ogrzewanie na prąd. Rachunki za dwa miesiące wynoszą od 350 zł do 1000 zł. Opłaca ponadto telefon komórkowy – koszt ok. 115-140 zł oraz Internet z telefonem stacjonarnym – 72 zł. Spłaca kredyt konsumencki zaciągnięty na zakup telewizora w wysokości 129,13 zł. Spłaca także kartę kredytową, która używana była w czasie trwania związku stron. Pozwany jest właścicielem samochodu marki F. (...), rocznik 2001.

Pozwany zatrudniony jest w firmie (...) Sp. z o.o. w D. M.. Z tego tytułu otrzymuje wynagrodzenie w kwocie średnio ok. 3200 zł miesięcznie (ich wysokość zależy od wypłacanej premii). Za grudzień 2015 otrzymał 3084,24 zł, za luty 2016

- 3193,62 zł, za marzec 2016r. 3560,78 zł, kwiecień 2016 r. 3586,56 zł, za maj 3135,66 zł, za czerwiec 2016 3585,69 zł, za lipiec 2016r. 3386,60 zł, a za sierpień 2016 r. otrzymał 3203,05 zł. Od momentu rozstania stron przekazywał dobrowolnie matce małoletnich alimenty w kwocie po 500 zł miesięcznie łącznie na obydwój dzieci. Następnie uiszczal alimenty zgodnie z postanowieniem o udzieleniu zabezpieczenia. Oplacał treningi syna w szkole piłkarskiej i nadal je opłaca, mimo że syn już nie chce uczęszczać do szkoły. Ponadto pozwany zabiera małoletnich na trzy godziny dwa razy w tygodniu i w co drugi weekend od piątku od godziny 13: 00 do godziny 17: 00 w niedzielę. W czasie spotkań ojciec odwozi dzieci do siebie do domu albo do swojej rodziny. Organizuje im także rozrywki – chodzą do kina, na sale zabaw czy basen. Pozwany kupuje także dzieciom odzież, choć nie konsultuje zakupów z matką małoletnich. Uczestniczy także w wywiadówkach szkolnych syna

(dowód: wyciąg bankowy k.16, faktury k. 39-40, 44-45, 50-56, 80, 147-156, 161-165, 170-174, wyciąg bankowy k. 41-42, 46, 57-67, 176-189, wydruki sms k.68-71, zdjęcia k. 74-79, 129-146, potwierdzenie wpłat k.175, przesłuchanie P. T. k. 208-211)

Ustaleń w zakresie stanu faktycznego niniejszej sprawy Sąd dokonał w oparciu o przedłożone przez strony postępowania dokumenty. Dokumenty te w zdecydowanej większości nie budziły wątpliwości Sądu; nie były również kwestionowane przez strony. Były jasne, rzetelne i stanowiły uzupełnienie wyjaśnień strony, przez którą zostały wniesione. Sąd dodatkowo oparł się na wyjaśnieniach K. B. i P. T. uznając je za spójne, logiczne i ściśle odnoszące się do przedmiotu sprawy. Niemniej jednak w relacjach obu stron zauważalne są rozbieżności dotyczące określenia kosztów utrzymania małoletnich oraz ich potrzeb. Sąd oddalił wniosek pozwanego o przesłuchanie świadków, gdyż okoliczności, na jakie miałby zeznawać (przywożenie dzieci przez pozwanego do domu i do siostr) nie były kwestionowane i zostały wyjaśnione. Matka małoletnich powodów potwierdziła te okoliczności już na rozprawie (k. 122).

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotowe powództwo, jako co do zasady słuszne, zasługiwało na uwzględnienie, jednakże jedynie w pewnej jego części.

Podstawę określania obowiązku alimentacyjnego stanowi art. 133 § 1 kro, w myśl którego rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania.

Wskazany przepis należy stosować w ścisłym połączeniu z art. 135 § 1 kro, który określa zakres obowiązku alimentacyjnego. Zgodnie ze wskazanym przepisem zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

Analiza całokształtu materiału dowodowego doprowadziła Sąd Rejonowy do przekonania, że przedmiotowe roszczenie jest jednak wygórowane.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że małoletnia L. T. ma trzy lata, zaś O. T. dziewięć lat. L. nie chodzi do przedszkola, ponieważ zajmuje się nią matka. Obecnie K. B. czyni starania by znaleźć zatrudnienie i wówczas małoletnia powódka będzie potrzebowała opieki w czasie jej nieobecności – matka chce ją zapisać do prywatnego przedszkola, co będzie wiązało się z dodatkowymi kosztami. Z kolei O. T. uczęszcza do trzeciej klasy Szkoły Podstawowej nr (...) w O..

Matka małoletniego oceniła koszt utrzymania małoletniego O. na kwotę ok. 1370 zł, w tym wydatki na: obiady i mleko w szkole ok. 80 zł, wyżywienie 450 zł, koszty związane ze szkołą 60 zł, wyprawkę szkolną ok. 50 zł, środki higieniczne 50 zł, lekarstwa 30 zł, paliwo 50 zł, odzież 100 zł, zabawki ok. 80 zł, czynsz ok. 70 zł, media –prąd i Internet -50 zł. Z kolei miesięczny koszt utrzymania małoletniej L. B. oceniła na ok. 1303 zł miesięcznie, w tym koszty wyżywienia ok.450 zł, pampersów 68 zł, lekarstw ok. 30 zł, środków higienicznych ok. 50 zł, odzieży ok. 100 zł, zabawek 80 zł, rozrywki 60 zł, paliwa ok.50 zł, wyposażenia pokoju ok. 80 zł, czynsz ok. 70 zł.

W ocenie Sądu wskazane wyżej całościowe wydatki są wygórowane i nie zostały należycie wykazane w toku postępowania.

Małoletni mieszkają z matką, jednakże koszty utrzymania związane z samym mieszkaniem (ok. 300 zł) – wobec wspólnego rozliczania się z H. W. (1) -nie są wysokie. K. B. wyprowadziła się z dziećmi od pozwanego zostawiając meble i część wyposażenia, które po zamieszkaniu ze swoją matką musiała w części na nowo skompletować. Sąd podzielił jednak wątpliwości pozwanego co do kosztów urządzenia pokoju w kwocie po 2000 zł na każde dziecko, mając na uwadze że powodowie zajmują z matką jeden wspólny pokój. Także świadek H. W. (1) zeznała, że pokój ten starają się remontować, ale na razie nie mają pieniędzy.

Koszty związane z edukacją małoletniego O. zostały określone przez K. B. na 110 zł miesięcznie, ale w ocenie Sądu nie zostały należycie udowodnione. Podczas przesłuchania K. B. sama wskazała, że koszty obiadów wynoszą ok. 40 zł (a nie 60 jak pierwotnie wskazywała) i nie poniosła kosztów zakupu książek. Małoletni nie ma jeszcze sprecyzowanych zainteresowań. Uczęszczał przez pewien czas na zajęcia piłki nożnej, jednakże obecnie zrezygnował z treningów, mimo że ojciec z własnej woli nadal ponosi koszty zajęć. Matka próbuje zainteresować syna rysunkiem, zaś pozwany stara się zainteresować małoletniego jazdą na torze kartingowym, co wiąże się z kosztem w wysokości 30 zł za 10 minut jazdy (karnet miesięczny 300-400 zł). Z kolei L. T. jeszcze nie rozpoczęła edukacji, więc jej potrzeby ograniczają się do zapewnienia jej żywienia, środków higienicznych i kosmetycznych, dostępu do opieki medycznej, zakupu zabawek i zapewnieniu rozrywek adekwatnych do jej wieku. Także wydatki na małoletnia L. zostały w ocenie Sądu zawyżone, w tym w zakresie kosztów zakupu pampersów (zakładanych tylko na noc) zakupu zabawek edukacyjnych czy pozycji określonej pierwotnie jako „wycieczki, hobby”.

Wskazać również należy, że małoletni są dziećmi zdrowymi, rozwijającym się prawidłowo i w sposób adekwatny do swojej grupy wiekowej. Okoliczności powyższe wskazują, że małoletni nie wymagają dodatkowych nakładów pieniężnych, za wyjątkiem tych, które służą zaspokojeniu usprawiedliwionych potrzeb. Zasady doświadczenia życiowego poddają zaś w wątpliwość wysokość dochodzonych pozwem kwot. Ponadto nie mają one potwierdzenia także w wyjaśnieniach matki małoletnich, która na rozprawie w dniu 17 stycznia 2017 r. wskazała, że „na dzień składania pozwu sama nie wiedziała, jakie dokładnie są koszty utrzymania”.

Sąd, oceniając zakres obowiązku alimentacyjnego wziął pod uwagę także możliwości zarobkowe pozwanego, jego osobiste starania o utrzymanie i wychowanie dzieci oraz zasadę „równej stopy życiowej”. Analizując zgromadzony materiał dowodowy Sąd doszedł do przekonania, że proponowane przez pozwanego kwoty tytułem alimentów na dzieci nie są adekwatne do wskazanych wyznaczników zakresu obowiązku alimentacyjnego. Pozwany jest zatrudniony na stałe, otrzymuje średnio 3200 zł miesięcznie, z czego musi przeznaczać część zarobków na stałe wydatki związane z własnym utrzymaniem (mieszkaniem, żywnością, ubraniem, dojazdami do dzieci). Dochody pozwanego nie są jednak małe i w ocenie Sądu pozwany, bez uszczerbku dla własnego utrzymania, jest w stanie wyłożyć na utrzymanie dzieci 900 zł miesięcznie, co stanowi niecałą 1/3 jego dochodów. Sąd uwzględnił przy tym zaangażowanie pozwanego w kontaktach z dziećmi. P. T. obecnie dba o poprawne relacje z dziećmi i aktywnie uczestniczy w ich życiu. Strony, mimo że nie są już razem potrafiły dojść do porozumienia w zakresie kontaktów ojca z córką i synem. Pozwany systematycznie widuje się z małoletnimi dwa lub trzy razy w tygodniu i w co drugi weekend. W czasie spotkań zapewnia im różnego rodzaju rozrywki i kontakt ze swoją rodziną. Małoletni są wówczas na jego utrzymaniu. Należy jednak wskazać, że większość wydatków na dzieci ponosi jednak K. B. (w tym koszty obiadów w szkole, zakupu lekarstw, wyprawki szkolnej). Pozwany przyznał zresztą, że czasami zabiera tylko syna, gdy córka jest chora, albo gdy syn uczęszczał na zajęcia szkolki. P. T. prócz małoletnich nie ma nikogo więcej na utrzymaniu. Dzieci mają zaś prawo do równej stopy życiowej z rodzicami. W ocenie Sądu pozwany winien więc w większym stopniu (od proponowanych przez siebie kwot) partycypować w utrzymaniu dzieci.

Podkreślić należy, że obowiązek alimentacyjny obciąża oboje rodziców, choć nie zawsze w równym stopniu. Zatem obowiązek wymiernego finansowo udziału w wydatkach czynionych na dzieci nie spoczywa tylko na P. T., ale także na matce małoletnich, przy uwzględnieniu przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego przewidujących także formę wykonania obowiązku alimentacyjnego, w całości lub w części w postaci osobistych starań o utrzymanie i wychowanie

dziecka (art. 135 § 2 kro). Niewątpliwie matka stara się zapewnić małoletnim bardzo dobre warunki bytowe, dba by dzieci odpowiednio się odżywiały, były odpowiednio ubrane i miały zapewnioną opiekę medyczną. Powinna jednak podejmować wszelkie starania o uzyskanie własnego źródła dochodu, aby móc wywiązywać się z obowiązku alimentacyjnego wobec małoletnich, a także by zapewnić własne utrzymanie. Podjęcie przez nią pracy spowodować może wzrost wydatków związanych z utrzymaniem L.. Konieczne będzie bowiem zapewnienie jej opieki przedszkolnej lub opiekunki. W związku z otrzymaniem przez K. B. skierowania na staż Sąd uwzględnił te okoliczności przy wymiarze obowiązku alimentacyjnego, stąd zasądził na obydwójce powodów jednakowe kwoty.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 138 krio Sąd zasądził po 450 zł jako kwoty alimentów należnych małoletniej L. i małoletniemu O. od ich ojca, łącznie 900 zł miesięcznie, za okres od dnia 1 lutego 2017 r., tj. od początku miesiąca, w którym Sąd orzekł o obowiązku alimentacyjnym pozwanego.

W pozostałym zakresie powództwo oddalono jako wygórowane (pkt II wyroku).

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sąd Rejonowy w Olsztynie - kwotę 540 zł z tytułu opłaty sądowej.

Sąd ***całkowicie omyłkowo w punkcie III*** odstąpił od obciążenia kosztami sądowymi pozwanego – w ocenie Sądu brak podstaw do odstąpienia od obciążania kosztami pozwanego, gdyż jego sytuacja materialna pozwala na uiszczenie opłaty.

Powodów – w części nieuwzględnionego powództwa- nie obciążono kosztami procesu w oparciu o przepis art. 102 kpc (punkt V wyroku) z uwagi na brak majątku i dochodów oraz charakter roszczenia.

Na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 kpc wyrokowi w części zasądzającej alimenty nadano rygor natychmiastowej wykonalności (punkt VI wyroku). Z urzędu na podstawie art. 1082 kpc Sąd zaopatrzył orzeczenie w klauzulę wykonalności (jak w punkcie VII wyroku).

SSR Ewa Ignatowicz- Firkowska